Oświadczenie złożone
przez senator Ewę Monikę Kaliszuk
na 56. posiedzeniu Senatu
w dniu 8 kwietnia 2026 r.

Oświadczenie skierowane do ministra finansów i gospodarki Andrzeja Domańskiego oraz do minister kultury i dziedzictwa narodowego Marty Cienkowskiej

Szanowny Panie Ministrze! Szanowna Pani Ministro!

W nawiązaniu do odpowiedzi Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na moje oświadczenie senatorskie z dnia 19 lutego 2026 r. dotyczące wsparcia rynku książki i czytelnictwa uprzejmie proszę o doprecyzowanie stanowiska rządu w kilku kluczowych kwestiach.

Z przedstawionej odpowiedzi wynika, że obowiązująca stawka VAT na książki (5%) należy do najniższych w Unii Europejskiej, a ewentualna decyzja o jej zmianie pozostaje w kompetencji ministra finansów. Jednocześnie wskazano, że obniżenie stawki VAT bez dodatkowych regulacji może nie przełożyć się na spadek cen książek. W związku z tym zwracam się z prośbą o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania, przypisane do właściwości poszczególnych resortów.

Pytania do ministra finansów i gospodarki.

1. Czy Ministerstwo Finansów prowadzi obecnie analizy dotyczące wpływu zmiany stawki VAT na książki (w tym wprowadzenia stawki 0%) na:

— ceny detaliczne książek,

— poziom sprzedaży,

— dostępność książek dla czytelników,

— dochody budżetu państwa?

Jeśli tak, to proszę o przedstawienie głównych wniosków z tych analiz.

2. Czy rozważane jest wprowadzenie stawki 0% VAT na książki w Polsce w świetle przepisów dyrektywy Rady (UE) 2022/542? Czy prowadzone są w tym zakresie prace analityczne lub legislacyjne? Jakie warunki fiskalne i ekonomiczne musiałyby zostać spełnione, aby taka zmiana mogła zostać wdrożona?

3. Jakie działania, z perspektywy polityki fiskalnej państwa, mogłyby realnie wpłynąć na obniżenie cen książek dla czytelników?

Pytania do ministry kultury i dziedzictwa narodowego.

1. Jakie kluczowe wnioski wynikają z raportu dotyczącego sytuacji dochodowej autorów, który wskazano w odpowiedzi na oświadczenie senatorskie?

2. Czy planowane są konkretne działania systemowe poprawiające sytuację ekonomiczną twórców literatury?

3. Czy rozważane są rozwiązania dotyczące minimalnych standardów wynagrodzeń lub wzmocnienia pozycji negocjacyjnej autorów?

4. Jakie nowe instrumenty wsparcia rynku książki i czytelnictwa są obecnie projektowane lub analizowane w ramach prac nad kolejną edycją Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa?

5. Czy rozważane jest wprowadzenie rozwiązań systemowych funkcjonujących w innych krajach europejskich, takich jak mechanizmy stabilizacji rynku książki (np. regulacje dotyczące cen książek lub wsparcie niezależnych księgarń)?

Podtrzymuję przekonanie, że rynek książki jako obszar o szczególnym znaczeniu dla rozwoju kapitału kulturowego i społecznego wymaga działań nie tylko projektowych, lecz także systemowych, zapewniających jego stabilność i dostępność dla szerokich grup społecznych.

Będę wdzięczna za możliwie precyzyjne odniesienie się do przedstawionych kwestii.

Ewa Monika Kaliszuk
senator RP